

**Energeetika- ja keskkonnaministri määruse
„Vedelkütusevaru maksemäär 2026“ eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse vedelkütusevaru seaduse § 10 lõike 1 alusel, mille kohaselt vedelkütusevaru haldamiskulude katmiseks kehtestab energietika- ja keskkonnaminister varu haldaja ettepanekul maksemäära. Kuna varude haldamisega seotud kulud on kütuseti erinevad, kehtestatakse igale varumakse subjektiks olevale energiatootele erinev kulupõhine maksemäär. Vedelkütusevaru seaduse § 10 lõike 1 kohaselt on energietika- ja keskkonnaministri volitusnorm varumakse määrade kehtestamiseks piiratud seaduse § 10 lõigetes 7 ja 8 sätestatud varumakse alam- ja ülemmääradega.

Määrusega kehtestatakse 2026. aastaks vedelkütusevaru maksemäärad järgmiselt:

- 1) bensiin – 4,60 eurot 1000 liitri kohta;
- 2) raske kütteõli – 3,70 eurot 1000 kg kohta;
- 3) diislikütus – 3,70 eurot 1000 liitri kohta;
- 4) reaktiivkütus – 7,00 eurot 1000 liitri kohta.

Seega jäävad maksemäärad võrreldes 2025. a tasemetega muutmata.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja koostas Kliimaministeeriumi energietika osakonna nõunik Anastassia Batulin (tel 625 6359, Anastassia.batulin@kliimaministeerium.ee). Keeletoimetuse tegi Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Aili Sandre (aili.sandre@justdigi.ee) Eelnõu õigusekspertiisi tegi Kliimaministeeriumi õigusosakonna nõunik Helen Holtsman (tel 626 2820, helen.holtsman@kliimaministeerium.ee).

1.3. Märkused

Määrus on seotud direktiivi 2009/119/EÜ, millega kohustatakse liikmesriike säilitama toornafta ja/või naftatoodete miinimumvarusid (ELT L 265, 9.10.2009, lk 9–23), rakendamisega.

Määrusega tunnistatakse kehtetuks kliimaministri 26. novembri 2024. a määrus nr 78 „Vedelkütusevaru maksemäär 2025“ (RT I, 29.11.2024, 15).

Määruse rakendamine ei suurenda halduskoormust.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määrusega kehtestatakse bensiini, diislikütuse, raske kütteõli ja reaktiivkütuse 2026. a varude maksemäärad. Sellekohase ettepaneku on 01.10.2025 AS-i Eesti Varude Keskus nõukogu teinud Kliimaministeeriumile.

Suurim varumaksest katmist vajav kululiik on varu hoidmisega seotud kulu. Vedelkütusevaru seadus sätestab, et varu tuleb hoida pidevalt tasemel, mis vastab vähemalt 90 päeva keskmisele päevasele energiatoodete puhasimpordile või vähemalt 61 päeva keskmisele päevasele energiatoodete sisetarbimisele, olenevalt sellest, kumb kogus on suurem. Eesti turu olukorra järgi tuleb EVK varus hoitava kütuse nõutav kogus arvutada eelmise aasta riigisisese tarbimise põhjal. 2026. a tarbimismahuks prognoosime 2025. a 9 kuu andmete põhjal 206 000 tonni mootoribensiini, 805 000 tonni diislikütust, 65 000 tonni lennukikütust. Vedelkütusevaru

kohustuslik maht 2026. a on tonnides arvestatuna järgmine: 51 000 tonni mootoribensiini, 198 000 tonni diislikütust ja 16 000 tonni lennukikütust. Vedelkütusevaru kogumaht on 265 000 tonni.

Vedelkütusevaru haldamiskulu on 2026. aastaks eelarvestatud 5 505 500 eurot, millest hoiukulu moodustab 4 778 000 eurot, millele lisanduvad kütusevaru kindlustamise, inspekteerimise ja muud kütusevaru haldamisega seotud tegevuste kulud. Eelarve kohaselt suurenevad planeeritud arenduste ja uuringutega varu üldhalduskulud. Projektikuludega tõttu kasvab lennukikütuse varu hoiukulu, kuid selle kasvu kompenseerib Jet A-1 müüginahu kasvust teenitav tulu.

Vedelkütusevaru maksest arvestame 2026. a eelarvesse tulu 5 407 762 eurot. Maksetulu sõltub 2026. a kütuse tegelikust müügist. Eelarve on koostatud eeldusel, et kütuse tarbimine püsib 2025. a tasemel. 1. mail 2026. a jõustuvad vedelkütuste uued aktsiisimäärad. Suure tõenäosusega mõjutab see kütusemüüjate äriotsuseid ja tarbijate käitumist. Eeldame, et kalendriaasta lõpuks aktsiisitõusust tekkida võiv turuhäiring rahuneb ning aastased keskmised müüginahud ei muutu. Arvestame 2026. a varumaksega kaetud kütusemüügi mahuks 276 000 m³ mootoribensiini, 964 000 m³ diislikütust ja 81 000 m³ lennukikütust. Raske kütteõli tarbimismaht sisaldub diislikütuse mahtudes.

Eelarvest nähtava maksetulu puudujäägi katteks on arvestatud varumakse reservi kasutamisega 100 000 euro ulatuses.

Esitatud eelarve põhjal ei ole vajadust muuta bensiini, diislikütuse ja lennukikütuse varu makse määrasid .

2026. a vedelkütusevaru maksemäärade arvutus

Näitaja	Bensiin EUR	Diislikütus EUR	Jet A-1 EUR	KOKKU EUR
Tulu varumaksereservist	0	100 000	0	100 000
2026. a tulu varumaksetest	1 271 946	3 567 066	568 750	5 407 762
Tulud kokku	1 271 946	3 667 066	568 750	5 507 762
Varude haldamiskulud	-	-	-	-
	1 162 500	-3 344 500	-521 000	5 028 000
	23%	67%	10%	
Hoiukulud	1 090 000	-3 180 000	-508 000	4 778 000
Kindlustuskulud	-55 500	-96 000	-8 500	-160 000
Inspeksioonikulud	-17 000	-68 500	-4 500	-90 000
Üldhalduskulud ja muud kulud	-109 825	-319 925	-47 750	-477 500
Kulud kokku	-	-	-	-
	1 272 325	-3 664 425	-568 750	5 505 500
2026. a varumaksest katmist vajavad kulud	-	-	-	-
	1 272 704	-3 661 784	-568 750	5 503 238
2026.a varu haldamise tulud-kulud	-379	2 641	0	2 262
	0%	0%	0%	0%
VARUMAKSE MÄÄRAD				
Kütuste tarbimine 2026 ennustus, m3	276 510	964 072	81 250	1 321 832
Arvutuslik alates 01.01.2026 (1 p varukogusele vastav)	0.0511	0.0411	0.0778	
Arvutuslik alates 01.01.2026 EUR 1000 l kohta	4.60	3.70	7.00	

Ettepanek alates 01.01.2026 p varukogusele vastav	0.0511	0.0411	0.0778	
Ettepanek alates 01.01.2026 EUR 1000 l kohta	4.60	3.70	7.00	
<i>Kehtiv varumaksemäär</i>	<i>4.60</i>	<i>3.70</i>	<i>7.00</i>	
Min seadusega lubatav 1 p varukogusele vastav määr	0.01	0.01	0.01	
Max seadusega lubatav 1 p varukogusele vastav määr	0.16	0.16	0.16	

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus vastab direktiivile 2009/119/EÜ¹, millega kohustatakse liikmesriike säilitama toornafta ja/või naftatoodete miinimumvarusid (ELT L 265, 9.10.2009, lk 9–23).

4. Määruse mõju

Määrusega kehtestatakse alates 1. jaanuarist 2026. a samad bensiini, diislikütuse, raske kütteõli ja lennukikütuse (Jet A-1) varu makse määrad, nagu kehtivad 2025. aastal. Seega on ka 2026. aastal maksemäär bensiini puhul 4,60 eurot 1000 liitri kütuse kohta, diislikütuse puhul 3,70 eurot 1000 liitri kohta, raske kütteõli – 3,70 eurot 1000 kg kohta ning lennukikütus (Jet A1) – 7,00 eurot 1000 liitri kohta.

Seega eelnõu kohaselt jäävad bensiini, diislikütuse ja lennukikütuse varu makse määrad muutmata. Maksemäär on kütuse lõpphinda kujundav tasu, mis lisandub kütuse hinnale liitri või massiühiku kohta ning millelt arvestatakse ka käibemaks. Kuna maksemäärade tasemed jäävad muutumatuks, ei too eelnõu kaasa muutust kütuste lõpphinnas võrreldes 2025. aastaga.

5. Määruse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Määruse rakendamine ei too riigile ega kohaliku omavalitsuse üksustele lisatööd, samuti ei nõua see lisakulu ega eeldata sellest lisatulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2026. aastal. Vedelikütusevaru seaduse § 10 lõike 1³ kohaselt kehtestatakse maksemäärad kalendriaastaks vähemalt üks kuu enne kalendriaasta algust. See tähendab, et määruse vastuvõtmise ja jõustumise aja vahele jäetakse vähemalt ühekuuline *vacatio legis*.

7. Eelnõu koostööstamine

Määruse eelnõu esitatakse koostööstamiseks eelnõude infosüsteemis EIS Rahandusministeeriumile ja arvamuse avaldamiseks MTÜ-le Eesti Transpordikütuste Ühing ning Eesti Varude Keskus AS-ile.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=CELEX%3A32009L0119>.